

Agghegyalja Mozaik

X. évfolyam, LIII. szám

2020. július-augusztus

Sopronkövesdről Sopronkövesdnek

Etzl Zsolt fotója

„Életem legromantikussabb előadása volt Sopronkövesden, tábortűzzel”, írta saját oldalán Vujity Tvrtko, az ez év júliusi sopronkövesdi fellépése után. Megélte ő is a pillanatot, ahogy jómagam –még 250 nézővel együtt– a szememet törölgettem az utolsó fél órában. Kedves Tvrtko köszönöm, köszönjük, hogy előadásodban az élet szépségére, a reménytelen helyzetek mégis reményteli voltára, az optimizmus és a másik iránti szeretet és elfogadás fontosságára mutattál rá és leckét kaptunk Tőled emberségből is! És még ezen kívül is értek bennünket nagy dolgok, melyek erősíthetik kis közösségünket. Jó volt Trianon 100. évfordulóján mind a sátorban, mind az Agghegyen, a kápolnánál kövesdinek lenni. Beleborzongtam a 100 évvel korábbi helyzet megvilágításába, az önként szavalt magyar érzelmű versek átélésébe úgy, mint a kápolna mellett felavatott egyszerű emlékmű kifejező erejébe. Még értékesebb számomra, hogy egy hét alatt, összefogás révén, a semmiből valósult meg. Köszönet Grubits János alkotónak és Mihócza László önzetlenségének, Sweitzer Kornél, Kazinczy Péter tenni akarásának. Ahogy a lóhátról verset szavaló hagyományörző huszár/színész verse megérintett, úgy jól esett vezetőjük írásos köszönete is: „Egyesületünk nevében ezúton is szeretném megköszönni a "Nemzeti Összetartozás Emlékmenet 2020" rendezvényt sorozat előkészítésében és megvalósításában való közreműködését. Köszönöm a szeretetteljes, alkalomhoz méltó fogadtatást. Örülök, hogy az emlékezés meghitt perceit együtt tölthettük. Kérem tolmácsolja köszönetemet a közreműködő munkatársainak és a települése lakosságának.” - Grubits Róbert elnök.

E kápolna közeli pillanatokban jutott eszembe a hely szimbolikus jelentősége. Amíg 100 évvel korábban a kápolnától a tájat fűrészelve csak Magyarországot láthatták, úgy –szomorú- de ma már átlátunk onnét Ausztriába, de jó időben még Szlovákia is látszik a pozsonyi vár kapcsán. Nehéz ezt érzelmek, indulat nélkül leírni... A huszárokkal tartott megemlékezés apropóján, - a megyei napilap ajánlója kapcsán - győri nyugdíjas házaspár Sopronkövesdet választotta, hogy méltó módon emlékezzen. Levelüket, beszámolójukat e lapszámunkban olvashatják. Nem csak ők fogalmazták meg a szőlőhegy és a közeli erdő szépségét, hanem a térség népszerűsítésére itt végezhetjük a gyalogos túrafotózást is. A hely varázsa mellett, a befogadó közösséget, az élénk kulturális életet a fő szempontok közé sorolja az a 15 pár is, akik már kiválasztották új telküket a jövőbeli Franciska lakóparkban. Ez évben a közművek tervezése, míg 2021-ben a közműépítéssel válnak ezek a telkek beépíthetővé. A telkeken hasznunk minimális. A cél továbbra is, a település lakosságszámának növelése, az elöregedő helyett egy fiatalodó falu megteremtése. Hangsúlyozom az idősök ettől még legalább olyan fontosak számunkra, hiszen többek között Ők a hagyományok továbbadói, a kulturális értékeink őrzői. Újra meg újra eszembe jut egy helybéli idős bácsi, aki névnapomon vezetékes telefonjáról felhívott és jókívánságként egy nótát énekelt el nekem, mint a megrökönyödött és meghatott ünneplőnek. Megkönnyeztem és örök emlék marad számomra. E zöldszívrű falut és fejlesztéseit kellett bemutatnom a múltkor egy videó konferencián, illetve egy újabb riportra keresett meg a Kossuth Rádió is, melyet a falu honlapján a média rovatban is meghallgathatnak. A koronavírus helyzet és az állami megszorítások ártították a költségvetésünket. Ezért is nagy öröm, hogy ebben a helyzetben nyertünk egy 35 milliós támogatást rendezvényeinkre, identitásunk erősítésére. Köszönjük! Sokan aggódom érdeklődnek az esetleges jövőbeni gyorsforgalmi út –országos rendezési tervben foglalt- nyomvonalának módosulása miatt is. Amit tudunk, megteszünk. Most épp helyi védelem alá vettünk az esetleges nyomvonalba eső természetes élőhelyes területeket. Sajnos az Országfásítás pályázatot nem nekünk találták ki, ahogy a MOL Alapítvány tavaszi pályázatát sem. A nagy lelkesedésünket, a sikertelenség mellett a megmagyarázhatatlan dolgok is visszavetették. Hiába írtunk panaszt. Legalább egyiknél válasza méltattak bennünket, másiknál arra sem. Nem termett babér a Bethlen Gábor alap pályázataink sem: „A határon átívelő kultúrák ápolása” címen benyújtott pályázat 7.045.800,- forintja, sem a „Gyermekek nemzeti azonosságtudatának erősítése nemzetközi tábor keretében” című benyújtott pályázatunk sem volt érdemes az igényelt 2.000.000,- forintra. Hogy ne búslakodjanak a végén- úgyis pesszimista nép a magyar-, annak szeretnék hangot adni, milyen jó polgármesterként tapasztalni, hogy új utcák, régi utcácskák fogtak össze az elmúlt időszakban, hogy társadalmi munkával, anyagi ráfordítással szebbé, egységesebbé váljon környezetük, közterületük. Ezúttal köszönet a Hársfa utca és a Petőfi utca érintettjeinek. Emelem kalapom előttük!

Fülöp Zoltán polgármester

Személyi változás a Képviselő-testületben

Zselenkó Gábor 2020. május 28. napjával történő lemondása kapcsán, a 2019. október 13-án tartott helyhatósági választáson, a képviselő választás eredményeként Reisz Lajos (1956 – így szerepelt a szavazólapon) 282 szavazattal a soron következő jelölt. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény 21.§ (1) bekezdése alapján, ha az egyéni listáról megválasztott képviselő helye üresedik meg, helyére a következő, legtöbb szavazatot elért jelölt lép. Reisz Lajos képviselői esküjét 2020. június 30-án letette, részére a megbízólevelet a Helyi Választási Bizottság elnöke, Lendvay Józsefné átadta. A Képviselő-testület újra 7 taggal folytatja munkáját.

Önkormányzati rendeletek

A veszélyhelyzet idején a Képviselő-testület hatáskörét a polgármester gyakorolta. A polgármester által hozott önkormányzati határozatok és rendeletek honlapunkon – hasonlóan a Képviselő-testület döntéseihez – olvashatók. A veszélyhelyzet megszűnését követően az első ülését 2020. június 30-án tartotta a Képviselő-testület. Ezen az ülésen több önkormányzati rendelet is megalkotásra került:

A településkép védelméről szóló 14/2017. (XII.20.) önkormányzati rendelet módosítása – Hatályba lép: 2020. augusztus 1.

A településkép védelméről szóló 14/2017. (XII.20.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: ÖR.) tervezett módosításának célja egyrészt a helyi védelemmel érintett épületek, építmények, objektumok, természeti örökség listájának átgondolása, kiegészítése, másrészt a védelmet elrendelő 8/2011. (IV.25.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezése és tartalmának integrálása a módosított településképi rendelet 6. számú mellékletébe. A lefolytatott elektronikus partnerségi egyeztetési eljárás időtartama alatt észrevétel, javaslat nem érkezett.

Az épületek és természeti értékek helyi védelem alá helyezéséről szóló 8/2011. (IV.25.) önkormányzati rendeletben foglalt természeti és épített örökség felsorolása kiegészítésre került, tehát a korábbiakhoz képest még helyi védelem alá került:

A Natura 2000 besorolású Füles-patak és a vele határos ökológiai magterületek elérését biztosító vadvonulási terület, a sopronkövesdi 096. és 097/2. hrsz-ú utak által határolt sávban.

A közterületek felbontásáról és a közúton folyó munkákról szóló önkormányzati rendelet megalkotása – hatályba lép: 2020. július 15.

A településen a felújított, újonnan burkolt közterületek (utak, kerékpárutak, járdák) közmű-bekötések miatti felbontásának szabályozása vált indokolttá. A rendeleti szabályozással elérendő cél, hogy a közmű-bekötések a burkolt területek felbontása nélkül valósuljanak meg. A felbontott közterület helyreállítása érdekében, bontási munkák esetére meghatározott értékcsökkenési díj fedezetül szolgál a végleges helyreállításra. Az Önkormányzat a helyreállítást vállalkozóval kötött szerződés alapján rendeli meg, amelynek költségvetési fedezete a közmű-bekötés miatti bontást kérő által befizetett, értékcsökkenési díj. Társadalmi hatásaként a helyreállítás tekintetében történő közös költségviselés jelenik meg

Értékcsökkenési díj

Alapdíj:

A bontott burkolt terület és/vagy zöldterület után fizetendő 10.000.- Ft

Helyreállítási díj:

A bontott burkolt terület nagyságától és a burkolat típusától függően:

- felbontott aszfalt burkolatú önkormányzati terület minden megkezdett négyzetmétere után:
70.000.- Ft + áfa
- felbontott térkő burkolatú önkormányzati terület minden megkezdett négyzetmétere után:
25.000.- Ft + áfa

A közterület bontásával kapcsolatos rendelkezések, szabályozások kapcsán bővebb felvilágosítás kérhető az Önkormányzati Hivatalban. A vonatkozó rendelet – a részletes szabályozással - községünk honlapján megtalálható.

A közösségi együttélés alapvető szabályai

A Képviselő-testület immáron másodízben foglalkozott a közösségi együttélés szabályairól szóló önkormányzati rendelet megalkotásával. A napirendi pont tárgyalása a 2020. június 30-i testületi ülésen is rendeletalkotás nélkül zárult. Ez az önkormányzati rendelet szabályozná – többek között – az ingatlantulajdonosok és használók kötelezettségeit, a közterületek használatával kapcsolatos kötelezettségeket (parkolás, közterületi tárolás...), a legtöbb problémát okozó, zajjal járó tevékenységekkel kapcsolatos előírásokat (fűnyírás, motorfűrés használata, illetve az udvari zenehallgatásnak konkrét időintervallumban történő tiltását), valamint azokat az eljárási rendelkezéseket, amelyek az előírások megszegésével szembeni szankciókat tartalmaznak.

Minden körülményt mérlegelve arra kérjük a lakosságot, jelenleg még rendeleti kötelezés nélkül, hogy szíveskedjenek figyelembe venni szűkebb lakókörnyezetük nyugalom és pihenés iránti igényét, lehetőség szerint a hanghatással járó tevékenységtől vasárnap és ünnepnapon tartózkodjanak!

A közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló önkormányzati rendeletben több olyan szabályozási kérdés is felmerült, amely már községünkben, környezetünkben problémát, gondot okozott. Felsorolásképpen, a teljesség igénye nélkül: parkolás közterületen, ház előtti tűzifa- és építőanyag tárolása, fűnyírás, flex használata, égetés, kutyasétáltatás játszótéren, síkosság-mentesítés és hőeltakarítás elmulasztása, szemetelés, hangoskodás, családi rendezvény hangos zenével, állattartás, guberalás, közterületen italozás, csapadékvíz elvezetés, villogó utcareklám, házi szélérőmű, klíma kültéri egysége a szomszéd udvara felől.

A Képviselő-testület fenti önkormányzati rendelet alkotását újra napirendre fogja tűzni.

TÁJÉKOZTATÁS

az engedély nélküli kutak (fúrt, ásott, vert) vízjogi fennmaradási eljárásához

Módosult a vízjogi engedély nélkül megépült kutak engedélyezési eljárásának határideje: 2023. december 31.

A kutak megépítéséhez, átalakításához, üzemeltetéséhez és megszüntetéséhez vízjogi engedély szükséges. Abban az esetben, ha a vízkivételt biztosító kút **vízjogi engedély nélkül került megépítésre**, vagy attól eltérően került megvalósításra, **fennmaradási – üzemeltetési engedélyt kell kérni.**

Az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. XXXI. törvény 20.§-a módosította a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 29. § (7) bekezdésében foglaltakat az alábbiakra:

„(7) **Mentesül a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól az a létesítő vagy üzemeltető, aki az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Vgtv.mód3.) hatálybalépését megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltet felszín alatti vízkivételt biztosító vízellátási műhelyt, ha a vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárást 2023. december 31-ig kéri.**”

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Kormányrendelet alapján **a jegyző engedélyre van szüksége** olyan kút létesítéséhez, üzemeltetéséhez, fennmaradásához és megszüntetéséhez, amely **az alábbi feltételeket együttesen teljesíti:**

a kút nem érint karszt- vagy rétegvizet, 500 m³/év vízigénybevétel alatti,

a kút épülettel rendelkező ingatlanon van,

magánszemély a kérelmező,

a kút házi ivóvízigény és a háztartási igények kielégítését szolgálja; a kút nem gazdasági célú vízigényt szolgál.

Amennyiben a háztartási vízigény, a házi **ivóvízigény** kielégítését szolgálja, szükséges a vízminőség évenkénti vizsgálatának elvégzése.

A kérelem benyújtásához szükséges formanyomtatványt a hivatalban lehet igényelni, illetve a község honlapjáról letölthető.

Bővebb információ a község honlapján olvasható, illetve az önkormányzati hivatalban kérhető.

Fücsökné Torma Livia, jegyzőasszony

Kedves Olvasók!

Mit is lehetne írni egy bezárt iskoláról, egy online-térbe áthelyezett oktatási rendszerről. Lehetne írni jót, rosszat, ahány pedagógus az országban annyi féle véleményt. A minisztérium szerint jól működött, a szakszervezet szerint rosszul. Az egyik kolléga nehezebben, a másik könnyebben vette az átállással elének táruuló akadályokat.

Én úgy gondolom, ha az iskolára, mint szolgáltató intézményre gondolunk, akkor a szolgáltatást igénybe vevők véleménye a legfontosabb. Ezért kértem egy diákunkat, illetve egy szülőt, hogy írják le ők a véleményüket, mondjanak akár pozitív, akár negatív kritikát az iskolában folyó munkáról, illetve a legutóbbi időszakról.

Kovács Annadóra újkéri diákunk gondolatai a digitális oktatásról

Eleinte elég bonyolult volt hozzászokni ehhez a tanulási módszerhez! Később, miután mindenki hozzászokott ehhez a rendszerhez, akkor már kicsit könnyebb volt kiigazodni. Amikor rossz volt az internetkapcsolat, és nem jött meg az adott óra anyaga, vagy épp nem tudtam csatlakozni az online órára, akkor óráig ültem a gép előtt, hogy betöltse a laptopom az adott feladatot! A dolgozatok megírása sem hagyományos módon zajlott. Alkalmazásokon keresztül kellett megoldani a feladatokat. Számomra sokkal stressze-sebb időszak volt. Olyan érzés volt mintha sokkal több feladatot kaptunk volna. Pedig a feladat nem volt több az átlagnál. Jó lenne, ha szeptembertől már nem így kéne tanulnom!

Annadóra gondolatai rímekben, melyet a Költészet Napjára készített, Talhammer Anna tanárnő felhívására:

Napjainkban

1. Én olyan korban vagyok gyerek ,
Mikor jól berezelnek az emberek
Mikor naponta jön egy rendelet ,
Hogy mit szabad és mit nem lehet
A Classroom lett az osztálytermünk
És az udvaron csináljuk az edzéstervünk.

2. Mikor korlátozzák a kószálást
Piacot , a bevásárlást
Kényszer lett a Home Office
Családtagok örömeire
A nagyszülők külön vétele
Életük keserűvé tétele.

3. Én olyan korban vagyok gyerek
Hol jól bediliznek az emberek,
Levadásszák a kilós lisztekét
Domestost vesznek,nem Beefsteket
Két méter lett a közvetlen - közel
Így suttogás sehol nem hangoz el.

4. Kosárban tucatszint WC papír
Mert úgy az ember, majd mindent kibír.
Orvosnak, nővérnek kijár a tisztelet
Most már egyikük sem jár a víz felett.
Te meg csak otthon szervezd az életed
Amíg bírja az informatikai rendszered!

5. A PC-guruké most a mennyország
Kényszer informatikus lett a fél világ
Sokan a tavaszt az ablakból nézik végig,
Mert semmit nem vehetnek kilenctől-délig.
Jó és rossz is van a karanténban
Attól függ ki, mint él a családi hajlékban.

Egy szülői vélemény:

„2020. márciusban péntekről hétfőre teljesen megváltozott gyermekeim tanulása. Nem mehettek iskolába, hanem át kellett állni a digitális oktatásra. Az iskolában a pedagógusok alig 1-2 nap alatt teremtették meg a digitális oktatás hátterét. Mondhatom nem volt egyszerű, sem szülők, sem pedagógusok nem voltak erre felkészülve, de segítve egymás munkáját a hét közepétől megindult az oktatás. Naponta érkeztek mindkét osztályba a Classroomba a feladatok minden tantárgyból. Nálunk ugyan úgy megvolt a napi-rend mintha iskolába jártak volna, fél 9-kor legkésőbb megkezdték a tanulást. Kisebbik lányom első osztályos volt, a tanító néni, betűről betűre, szóról szóra mindent leírt, hogy adjanak össze, vonjanak ki, alakítsák a kis és nagybetűket, mintha az órán ültek volna. Kislányom szerencsére jól vette az akadályt. Aztán következtek a számonkérések a Zoom felületen, kisebb-nagyobb nehézségek adódtak ugyan, de ez is sikerült. Nagylányom tanító nénije – hiányolva a gyerekekkel való személyes kapcsolatot – két hét után minden reggel fél 9-kor becsatlakozott a Skype osztálycsoportba és órarend szerint tartotta meg a matek, magyar, nyelvtan, fogalmazás, olvasás órákat, sok terhet levéve ezzel a szülők válláról. Nem volt azért egyszerű két alsós gyermekkel otthon tanulni, össze kellett dolgozni szülőnek, pedagógusnak, gyerekeknek, de együtt sikeresen vettük az akadályokat. Jó, jó volt....de remélem szeptemberben az iskolapadban folytatódik tovább...”

Most már az iskola falai között is megindult az élet. A Soproni Tankerületi Központ támogatásával birtokba vették az óvodások az iskola épületét, melyre az óvoda bővítési munkái miatt volt szükség. Több diákunk igényelt felügyeletet, melyet kis csoportokban a kollégák bevonásával oldottunk meg. Jelenleg az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekéért Alapítvány támogatásával két turnusban 39 tanulónak szervezünk napközis tábort, remélem segítve ezzel a sopronkövesdi családokat.

Egy biztosan mondható: az előttünk lévő akadályt átugrottuk, de azt még nem látjuk, hogy hány akadály van még hátra. Trianon 100. évfordulóján merítsünk erőt abból, hogy sokkal rosszabb helyzetből is talpra álltunk, a mi népünk túlélésre van teremtve! Bízom abban, hogy szeptembertől az iskolapadban találkozunk a gyermekekkel, mindenkinek ez az igénye! Nem gondoltam volna, hogy bármikor is eljön az az idő, hogy 10 diákból 9 azt mondja: ISKOLÁBA AKAROK MENNI! Mi szeretettel várunk benneteket!

Schweitzer Kornél, iskola igazgató

Óvodai pillanatképek

Az itt élő emberek számára mindig is fontos volt az összetartozás, összefogás egy nemes cél, feladat érdekében. Így vészeltük át a koronavírus teremtette krízishelyzetet mi, óvodai alkalmazottak is. A korlátozások figyelembevételével segítettük a lakosságot, gyermekeink számára "élőovis" videó bejelentkezéseket szerkesztettünk. Tettük mindkettőt a céllal, hogy fenntartsuk a közösséghez tartozás jó érzését.

A „Közösségek hete” rendezvénysorozathoz is hasonló szándékkal csatlakoztunk. A májusfa állítás hagyománya eddig is élt a településen. Az idei évben sem maradhattunk májusfa nélkül. Míg a régi időkben a szerelem, a fiú és leány közötti érzelmi kötődés felvállalásának szimbóluma volt, addig a koronavírus időszakában a közösségi összetartozás kinyilvánítását mutatta. Mivel a kövirózsások nem gyülekezhetek, ezért az önkormányzat dolgozóival közösen állítottuk fel a fácskát a Tájház udvarán. A fát színes szalagokkal és kicsi üzenő táblákkal díszítettük. Ezekre a tábláskákra olyan gondolatokat írtunk, melyek az emberi kapcsolatok, a természet és az ember közötti rend örökérvényűségét hangsúlyozták.

Május végén a gyermeknapot is másképp tartottuk. Az ügyeleti rendben működő óvodában kézműveskedéssel, lufikkal ünnepeltünk. A Nostalgia kávézó jóvoltából még egy örömteli program is része lett a délelőttnek. Vendégül láttak minden aznap óvodában lévő kisgyermeket egy-egy gombóc fagyira. Mindenki kedve szerint válogathatott, de a „hupikék törpikék, csoki, eper, tejberiz” volt az igazi sláger. Maszatosan, de annál csillogóbb szemekkel köszöntük meg a kedvességüket.

Május végéig az óvoda épületének építési munkálatai miatt az Alkotóházban működött az óvoda, melynek kertje nemcsak gyönyörű növényekkel, izgalmas labirintusaival örvendeztetett bennünket, de finom gyümölcsökkel is ellátta az ügyeleti rendben ellátott gyermekeket. Aztán kinőttük a helyet és június elejétől óvodásainkat már az általános iskola tornatermében fogadtuk. Az önkormányzat, az iskolavezetés együttműködésével berendezkedtünk és a helyiségeket az óvodás gyermekek igényeinek, szükségleteinek megfelelően alakítottuk. Az operatív törzs naponta változó állásfoglalásait figyelembe véve, a szabályozásokat betartva nyitottuk aztán szélesre minden kisgyermekünk előtt a nagykaput.

Ebben a kezdeti, de már kicsit szabadabb időszakban amellet döntöttünk, hogy játszódélután keretében köszönünk el az iskolába készülő nagycsoportos gyermekeinktől. A Lurkó ligetben lett volna erre a legalkalmasabb a helyszín, de sajnos az időjárás miatt erre az eseményre újra az Alkotóház falai közé kényszerültünk. A 27 nagycsoportos egy-egy szülő kíséretében érkezett, majd Csilla néni köszöntő szavai után, az óvoda alkalmazottai énekszóval, ballagó tarisznyával, iskolás csomaggal kedveskedtek számukra. Videófilmes összeállításban boldog, együtt töltött pillanatokot idézzünk. A kötött program után boldogan ölelkezhetek össze a rég nem látott ovis barátok és lehetőségük adódott közös fotózásra, együttjátásra is.

Nyári életünket az iskola tornatermében és a Lurkó ligetben töltjük. Gyermekeink nagyon könnyen átálltak az itteni élet szabályaira és mindannyian jól érzik magukat. Mégis vágyódva tekintenek az épülő és most már belülről is szépülő óvoda épületére. Velük együtt mi is bízunk abban, hogy hamarosan újra a megszokott régi helyünkre járhatunk óvodába.

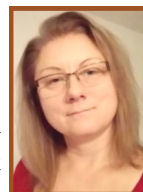
És végül még egy örömhírről szeretnénk beszámolni. A napokban érkezett meg az a küldemény, melyet már nagyon vártunk. Februárban beadott „Kincses Kultúróvoda 2020” pályázatra beadott anyagunkkal 1 300 000 Ft támogatást nyertünk. Ezt az összeget az óvoda kulturális arculatának alakítására, gyermekeink kulturális nevelésére kívánjuk fordítani.

Menyhárt Ildikó, óvodavezető helyettes

Közönséges szarka

(Latin neve: *Pica Pica*)

A gyönyörű fekete- fehér tollazatú szarka a madarak legokosabbika. „A legintelligensebb állatok között tartják számon, én-tudattal rendelkeznek, a madarak közül egyedülként felismeri önmagát a tükörben. A szarka képes eszközöket használni, élelmiszert tárolni, saját tapasztalatai alapján képes fajtársai viselkedését előre látni. Az elesteget megfelelő méretű adagokra osztja annak függvényében, hogy hány és mekkora fiókái vannak. Fogságban tartott egyedek utánozzák az emberi hangot, fészküik tisztításához eszközöket vesznek igénybe. Vadon csapatba szerveződnek, és komplex stratégiákat alkalmaznak mikor más madarakra vadásznak vagy ha ragadozóval kerülnek szembe.” (Wikipédia)

Ez a madár már majdnem ember. Szívesen gyűjti fészkeben a fényes, csillogó tárgyakat. Mondom, hogy már majdnem ember.

Szívesen gyűjti a fényes, csillogó tárgyakat.

Egy ebéd utáni szoptatás és altatás alkalmával arra lettem figyelmes, hogy valaki benyitott az ajtón. Azt gondoltam, hogy anyósom jött át hozzánk. Furcsa, mély csend volt, valami nem stimmelt. Betettem a fiamat a kiságyba, csendben mentem ki a szobából. Azt láttam, hogy egy szarka van a konyhában és óvatosan kukucska befelé a szobába. Frászt kaptam. Kiléptem és mielőtt bármit mondhattam volna megkérdezte, hogy merre van a Dózsa György utca?! Persze azonnal erélyesen kitessekeltem a portáról, hiszen, ha az ember eltéved vagy információt szeretne kérni, akkor azt nyilvános helyen teszi. Ez a hölgyzarka se nem csöngetett, se nem kopogott, se nem köszönt. Csak beosont. Nem volt nehéz, hiszen abban az időben nem sokan zárták még az utcaajtókat.

„...saját tapasztalatai alapján képes fajtársai viselkedését előre látni”

A dédi mamával egy udvarban laktunk. Ő az utcafronton, mi a hátsó részben. Csöngettek, dédi kiment a kapuhoz. Ott állt három szarka egy leeresztett kerékpárral. Pumpát kértek. Három nő és egy kerékpár!!! Drága, segítőkész Dédi persze beengedte őket. A három szarka háromfelé repkedett míg meg lett a pumpa és fel lett fújva a gumi. A veszteség néhány arany ékszer volt.

Egy másik alkalommal Dédi az utcán kapálgatott amikor egy magányos szarka arra járt és vizet kért Déditől, mivel rosszul érezte magát. Nincs adat a veszteségről.

Generációról -generációra száll a tudás, zseniálisan tudják, hol tartják az emberek az értékeiket, egy pillanat alatt megtalálják.

Erről a két esetről úgy szereztünk tudomást, hogy egy alkalommal megjelentek a rendőrök egy megbilincselte kezű szarkával nálunk, akit vezetőszáron hoztak. A szarkának el kellett a helyszínen mesélnie a rendőröknek, hogy mi történt, amikor bent járt a házban és hol találta a csillogó tárgyakat.

Valószínűleg Dédi szégyellte magát, hogy rászédtek, ezért nem szólt nekünk és a rendőrségnek sem. Visszaélték a jóhiszeműségével és a segítőkészségével. Inkább hallgatott. Szerencsére volt, aki mert feljelentést tenni, a rendőrök pedig pacsirtát csináltak a szarkából, aki azt is eldalolta, amit nem akart.

„Vadon csapatba szerveződnek, és komplex stratégiákat alkalmaznak mikor más madarakra vadásznak vagy ha ragadozóval kerülnek szembe.”

A csapat tagjai nagyon okosak és tapasztaltak, ha együtt működnek a tudás összeadódik, komoly stratégiákat képesek kidolgozni és alkalmazni, nagyon kreatívak. Ezt mondjuk mi is gyakrabban alkalmazhatnánk!

Voltak évek, amikor pultosként dolgoztam. Egy napon a csendes, ebéd utáni órákban, egyedül voltam az üzletben, amikor megjelent három ismerős vendég. Tudtam, hogy van köztük szarka, de még naiv voltam. A szüleink ismerték egymást, együtt nőttek fel. Mi is ismertük egymást, bár nem voltunk barátok. Talán egy kicsit alá is becsültem őket, egyáltalán nem számítottam arra, hogy be mernek próbálkozni nálam. Az egyik kihívott engem az üzletből, hogy szeretne tőlem valamit kérdezni, Ki is mentem vele az ajtó elé. Csak akkor kezdtem gyanakodni, hogy valami nincs rendben, amikor folyamatosan terelt távolabb az ajtótól és úgy helyezkedett, hogy én legyek háttal az ajtónak. Épp, amikor leesett a tantusz meghallottam, hogy kinyitották a kassza fiókját. Veszteség: 0.- Ft.

A szemtelenség fokozható. A postás ebben az időszakban hordta a nyugdíjait. A kocsma tele volt vendégekkel. Naná, hogy megjelent egy csapat szarka is, hiszen ez volt az egyik fő vadászidényük. Feltűnően rajtuk tartottam a szemem, hogy tudják, itt ma semmi sem fog történni. Hamarosan távoztak is. Megint naiv voltam. Velük nagyjából egy időben távozott az egyik vendég, Gyuri bácsi is, egy közeli idősotthon lakója, tündéri humorral megáldott szép kis öregember. Hóféhér hajjal, csillogó nagy kék szemekkel és a vörösbortól pirosposzsgás kerek arccal. Egy pillanat alatt körbevették és már gurult is be az árokba. Kirohantam, mint Zrínyi, már húzták is ki a gödörből, aztán elrepültek. Gyuri bácsit azt mondta, hogy jól van és minden rendben van. Újára engedtem.

Aztán megérkezett a meghívóm a rendőrségre, hogy kihallgassanak. Mint kiderült, íz idősök otthona feljelentést tett. Pár másodperc alatt elvették a nyugdíját, nem tudta befizetni az otthon díját.

A szemtelenség még tovább fokozható!!! A szarkák is megkapták a meghívójukat, tudták, hogy én is kaptam. Meglátogatott engem a főszarka, aki együtt járt suliba a szüleimmel, együtt ették a papsajtot gyerek korukban és emlékeztetett engem arra, hogy a nagymamám egyedül jár haza a sötét utcán! „Ugye tudod kislányom, hogy bármikor eleshet? Okos legyél!” Sakk – matt vagy patt?!

A szemtelenség még ennél is tovább fokozható! A „nagyon fiatal” éveimben – a fiam szerint a dinoszauruszokkal egy időben vagy még korábban - piacoztunk a barátommal. A nagynéném egy kocsmát működtetett a házánál. A barátom valamiért beugrott a nagynénémhez a krimóba. Ivott egy kávé, elment a mosdóba. Egy tojó szarka utána ment a férfi mosdóba és elkezdte fogdosni. A barátom azt hitte, hogy a pénzét akarja elvenni ezért a zsebeit védte. Másnap reggel elmentünk egy vásárba és kipakolásakor észrevettük, hogy hiányzik egy doboz áru. Nem kellett sokáig gondolkodnunk, hogy hová lett... A mosdóban történtek csak a figyelem eltereléséről szóltak. Ugye, hogy komplex stratégiákat alkalmaznak? A vásár után bementünk a kocsmába és felajánlottuk, hogy ötezer forintért meghallgatjuk, ha valaki tud valamit a dobozunkról. Abban a dobozban kb. 100.000.- Ft értékű áru volt. Abban reménykedtünk, hogy ki fogják venni belőle, ami tetszik nekik, a többit csak piacosoknak tudnák elpasszolni, ők pedig nem vennék meg. Jól gondolkodtunk, másnap újra beugrottunk a kocsmába, volt valaki, aki azt mondta, hogy tízezerért tud valamit. Megbeszéltük, hogy mikor és hol ejtjük meg a cserét, azzal a kikötéssel, hogy nem szólhatunk a rendőröknek. Közölték, ha mi tíz tanút hozunk, ők húszat. ha mi húszat akkor ők negyvenet. Sakk – matt vagy patt?!

Az a jó, hogy a szarkák kiismerhetőek. Lehet tudni, hogy éjszaka 1 és 3 óra között, délután 13 és 15 óra között igen aktívak. Éjjel egy és három óra között alszunk a legmélyebben. Délután a gyerekek és az idősebbek alszanak. Ilyenkor vagyunk a leg-tompábbak. Szerintem nem biológia órán szedték össze ezt a tudást, hanem „...saját tapasztalatai alapján képes fajtársai viselkedését előre látni .

Ne tegyük ki kísértésnek ezeket a szegény madarakat!

Ha bezárjuk az utcakaput és a kocsinkat, lezárjuk a biciklinket, már sokat tettünk azért, hogy ne tudjanak gondot okozni. Ha nem hagyjuk szem előtt az autóban az értékeinket, akkor kisebb valószínűséggel kell majd azokat pótolni. Táskáinkat tartjuk csukva, ha kosárral megyünk vásárolni, a pénztárcánk ne kukucskáljon ki belőle! Ha azt látjuk, hogy idegenek körbevesznek valakit, akiről tudjuk, hogy „közénk való” csak bátran kiabáljunk oda, hogy „jó napot Jani bácsi/Marika néni, helló Gábor!”, nem számít, hogy nem is úgy hívják az illetőt. Menjünk oda hozzá és már elejét is vettük a bajnak. Ha rossz szándékú idegenek voltak, elfognak menni. Ha nekünk akarnak ártani, kiabáljunk hangosan: mit akar, hagyjon békén!

A közömbösség és a struccpolitika felbátorítja a szarkákat, gyorsan megtanulják, hogy nem teszünk semmit, könnyű a zsákmány, aztán elszaporodnak. A régi territóriumok táplálékban egyre szegényebbek, új vadászterületeket fognak keresni, hogy felnevelhessék fiókáikat.

Tóth Zsuzsanna

A rajzot készítette: Földesi Éva

Cseresznyés piskóta

Hozzávalók

- 6 db tojás
- 25 dkg cukor
- 25 dkg margarin

- 25 dkg liszt
- 1/2 dl tej
- 1 csomag vaníliás cukor
- 1 csomag sütőpor
- 1/2 db citrom reszelt héja
- 50 dkg cseresznye

Elkészítés

A tojásokat kettéválasztjuk, a sárgákat a kétféle cukorral és a margarinnal habosra keverjük, hozzáadjuk a tejet, a citromhéjat, majd a sütőporos lisztet. A tojásfehérjét kemény habbá verjük, és óvatosan beleforgatjuk a tojássárgájás masszába.

Egy 20x30 cm-es tepsit kibélelünk sütőpapírral, a tésztát beleöntjük, elsímtjük, és a kimagozott, lisztbe forgatott cseresznyét a tetejére szórjuk.

175 fokra előmelegített sütőben tűpróbáig (kb. 15-20 perc) sütjük.

Csomó Csilla

Kedves Olvasók!

Idén 105 éves Magyarországon a Védőnői Szolgálat. A kerek évforduló alkalmából szakmám múltját és jelenét szeretném bemutatni.

A Magyar Védőnői Szolgálat a világon szinte egyedülálló. A védőnő tevékenysége középpontjában az általa gondozott családok egészségvédelme, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés áll. A magyar védőnők képzettsége kiemelkedően magas fokú és feladata széles körű.

A védőnői szolgálat története 1915-től az Országos Stefánia Szövetség megalakulásával kezdődött. A Szövetség névadója és védőnőke Stefánia belga királyi hercegnő volt. Céljük az anyák és a csecsemők védelme volt. Először 2 hetes, majd 3 hónapos, 1921-től pedig 1 éves képzéssel folyt a Stefánia védőnők oktatása.

A védőnői munka központi feladata a prevencióban való aktív részvétel volt. 1927-ben Johan Béla az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója a Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálat keretein belül vidéken is megszervezte ezt az egészségvédő munkát. A szolgálat védőnői 1930-tól olyan képzésben részesültek, mely kettős képesítést adott: ápolónői és védőnői oklevelet. Ennek az volt a célja, hogy az otthoni gondozás során az ápolással kapcsolatos problémák megoldására is felkészítse a védőnőket.

1927-1940 között a két szolgálat párhuzamosan működött, majd a Stefánia Szövetség 1941-ben beolvadt a Zöldkeresztbe. Ekkor 1044 védőnő látta el az általa gondozott lakosságot, mely akkor megközelítőleg 7 millió embert jelentett. A védőoltásokkal kapcsolatos tennivalók is a védőnői tevékenység részét képezték, melynek eredményeként jelentős mértékben lehetett csökkenteni a fertőző és járványos megbetegedéseket.

A II. világháború után egy új rendszert hoztak létre, a Védőnői Szolgálatot, amely állami keretek között működik a mai napig. A védőnői képzés 1975-ben főiskolai szintre emelkedett, napjainkban az orvosi egyetemeken Egészségtudományi Karán képzik a védőnőket. Ma a védőnő elsősorban preventív feladatokra képzett, az alapellátás meghatározott területén dolgozó szakember. Preventív feladataikat a következő területeken végzik: A területi védőnő feladata a növekedés, a várandós és gyermekágyas anyák gondozása, a gyermekek gondozása születésüktől a tankötelekskor végéig és a komplex családgondozás. Az ifjúsági védőnő részt vesz a gyermekek szűrésében (tanulók egészségi állapota, alkalmassági vizsgálatok), közegészségügyi és járványügyi, illetve környezetegészségügyi feladatok végrehajtásában, az elsősegélynyújtásban, illetve a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében. A körzeti védőnő városban, falun és kistérségen dolgozik, egy adott körzet tartozik hozzá. Az iskolavédőnő egy adott általános iskolában, gimnáziumban vagy szakközépiskolában dolgozhat, körzetébe tartozó több iskolát is elláthat.

A kórházban dolgozó védőnő az újszülött illetve gyermekágyas osztályon dolgozik, megfigyeli az újszülötteket, az édesanyákat, és a legfontosabb tudnivalókkal látja el őket hazaengedés előtt. Dokumentál, értesíti a körzeti védőnőt a gyermek születéséről. Ezen kívül védőnők tevékenykednek még a Családvédelmi Szolgálatoknál is.

A védőnő szakmai tevékenységét elsősorban önállóan látja el, de rendszeresen kapcsolatot tart az egészségügyi, gyermekjóléti és szociális ellátórendszer szakembereivel. Szoros személyes kapcsolatot tart gondozottjaival, melynek során az egyéni szükségleteknek megfelelően különböző problémáikban (egészségi, szociális, mentálhigiénés) tanácsot nyújt. Ezen kívül szűrővizsgálatokat szervez, védőoltásokat készít elő, egészségnevelő és más egészségvédő közösségi programokat biztosít a gondozottak számára.

Hungarikum Bizottság 2015-ben az akkor 100 éves Magyar Védőnői Szolgálatot, mint nemzetközileg is egyedülálló, tradicionális ellátási rendszert hungaricumként nyilvánította. Ma a Magyar Védőnők Egyesülete fogja össze a Magyarországon dolgozó védőnőket. Mottójuk „Védőnők az egészséges, boldog családokért”

az Országos Stefánia Szövetség

Zöldkeresztes védőnői Szolgálat jelvénye

Forrás: <https://www.bmrg.hu/node/7430?>

Kedves Gondozottak!

A járványügyi vészhelyzetet ugyan 2020.június 18-án megszünt, de a járványügyi készültség továbbra is fennáll. Emiatt jelenleg is fokozott óvintézkedések mellett működik a védőnői gondozás tanácsadóban: A várandós és gyermek tanácsadások, életkori szűrővizsgálatok időpont egyeztetéssel történnek. Időpont kérés a 06/30/5460267 telefonszámon, Virágh Imréné messenger, vagy vedono.nagylozs@gmail.com e-mail címen lehetséges. Kérem, hogy csak magukat egészségesnek érző felnőttek és gyermekek jöjjenek be! Belépéskor viseljenek maszkot és használjanak kézfertőtlenítőt! A gyermekek kötelező és nem kötelező védőoltásait továbbra is csütörtök délelőttönként, előre megbeszélt időpontban, doktor úrral közösen adjuk be. Minden egyéb kérdéssel keressenek a fenti elérhetőségeken, munkanapokon 8-16 óra közt, sürgős esetben bármikor. Látogatás indokolt esetben megengedett, előre egyeztetett időpontban. Szeretném megköszönni minden családnak, főként az anyukának, hogy a járvány idején az előírásokat betartva, maximálisan együttműködtek velem.

Köszönettel,

Virágh Imréné Kati védőnő

MEGNYITOTTUNK!

Június 6-án egy kisebb rendezvény keretein belül megnyitottuk FÜRÉSZ MÁNIA KERTIGÉP ÉS SZERSZÁM KERESKEDÉS elnevezésű üzletünket Sopronkövesden a Kossuth u. 184 szám alatt. (A régi MINI ABC helyén)

A bolt a kerti gépek és eszközök forgalmazását tekinti fő irányának. A gyakorlatban ez láncfűrész, fűnyírót, fűkaszát, sövényvágót, kapálógépet, szivattyút, permetezőgépet, ágdarálót és minden más kerti munkánál használatos gépet és egyéb eszközöket jelent. Természetesen ezek üzemeltetéséhez használatos kenőanyagokat, kopó-fogyó alkatrészeket is biztosítunk.

Mindenképp minőségi termékeket szerettünk volna forgalmazni, hiszen a nem jó minőségű, túl olcsó, majdhogynem egyszer használatos eszközökkel tele van a világ. Mi tradicionális, minőségi, prémium márkákat igyekszünk biztosítani a vásárlóink számára. Hadd említsem

meg (a teljesség igénye nélkül) az olasz OLEO MAC kerti gép gyártót aki 1972 óta gyárt a világ minden tájára. Vagy akár a japán SILKY kézfűrész gyártót, aki 1919-ben lett alapítva és a méltán híres japán acélgéártást népszerűsíti. Ezután azt gondolom a svájci FELCO márkanevet nem is kell bemutatnom, akinek a neve egybeforr a metszőollókkal. 1945-ben alapították és például az 1948-as FELCO 2 típusú ollóikhoz a mai napig van alkatrészellátás, mert még a mai napig használatban vannak.

Sikerült viszonteladóként az 1990-ben létrehozott osztrák cég PROTOS INTEGRAL munkavédelmi sisakjait is megszerezni. Az OREGON amerikai márkanév is létezik 1946 óta és azóta láncfűrész láncokat, vezetőket készítenek a létező összes márka számára. A finn gyártó, a FISKARS-ról sem feledkezzünk meg, aki az ollóiról és a fejszéről híres. Őket 1649-ben alapították. Ebben a felsorolásban azt szerettem volna bemutatni, hogy nálunk nem a "nevenincs", "tegnap jöttem, holnap eltűnök" márkák termékei foglalják el a polcokat. A gépek javításához egy KŐBOR KISGÉP SZERVIZ (1998-óta üzemel) gyűjtőpontot hoztunk létre, hogy a meghibásodott gépek gazdáinak is tudjunk segíteni.

Lakott területi fakitermelő vállalkozóként közvetett és közvetlen kapcsolatban vagyok ezekkel az eszközökkel, gépekkel így elmondhatom, hogy részben személyes tapasztalattal rendelkezem róluk, nem katalógusból olvasva vagy hasra ütve tudok róluk beszélni. Igyeksem mindenben a vásárlót az igényeihez illeszkedve segíteni a megfelelő eszköz kiválasztásában. Gyakori akciókkal, kedvezményekkel, ajándékokkal várjuk a hozzánk betérőket!

Üdv.: Reinhofer Balázs

KÁRMELHEGYI BOLDOGASSZONY, JÚLIUS 16.

A karmelita rend kiváltságos Mária-ünnepe. Jelentősége különösen a karmelita kolostorok és a Kármelhegyi vagy Skapuláris Boldogasszonynak címzett kegyhelyek vonzáskörzetében volt számottevő.

SZENT ANNA, JÚLIUS 26.

Szűz Mária anyjának, Krisztus nagyanyjának ünnepe, akit a kánoni evangéliumok nem is emlegetnek, csak az apokrif hagyományban szerepel. Szent Anna a magyar katolikus asszonynépnek volt kiváltságosan tisztelt szentje: magtalanok, terhesek, női betegségekben szenvedők fohászkodtak hozzá pártfogásért.

NAGYBOLDOGASSZONY, AUGUSZTUS 15.

Népiesen: Nagyasszony. Mária mennybemenetelének és Magyarország Mária oltalmába ajánlásának ünnepe. A legtöbb magyarországi kegyhelynek Nagyboldogasszony ünnepén van a fő búcsúja. Ez a tendencia a 20. században mintha erősödött volna. Nagyboldogasszony ünnepén magyar és német falvakban egyaránt élt a virágszentelés vagy virágáldás szokása. Nehol a szentelendő virágokat az oltárterítő alá rakták. A templomban megszentelt füveket és virágokat sokféleképpen hasznosították.

SZENT ISTVÁN, AUGUSZTUS 20.

Az első magyar király és egyben a magyar államiság ünnepe. A középkorban a Szent István-ereklyék, különösen a székesfehérvári királysír felkeresése zarándoklatok formájában hatalmas tömegeket mozgató meg. István király ünnepe elsősorban azáltal volt jelentős a magyar életben, hogy I. Ferenc óta munkaszüneti napnak számított.

Templomunkról:

Jelenlegi templomunk építését 1810-ben fejezték be, vagyis ebben az évben **210 éves** a sopronkövesdi templom. Jó gazda módjára, ahogy az otthonainkat, úgy a templomot is karban kell tartani, állagát meg kell őrizni. Ez nem könnyű feladat, hiszen a templom méretei, műemléki védettsége nagyban meghatározza egy-egy felújítás költségét. Ha reálisak akarunk maradni, akkor ki kell jelentenünk, hogy eléggé „elhasználódott” templomunk. Omladozó, vizes falak, poros, elpiszkolódott szobrok stb. Ez nem méltó Isten házához! Ezért fogtunk bele templomunk belső felújításba. Megtörtént a vizes vakolat eltávolítása, új „lélegző” vakolat készítése és a frissítő festés. Megújultak a rossz állapotban lévő szobrok és új díszítő festés készült az orgonaszekrényre. Ebben az évben folytattuk a külső térburkolat készítését a templom körül. A 2020-as évben eddig 3.095000,-ft-ot költöttünk templomunkra.

Hátra van még a kórus és a kórus alatti rész és az előtér festése. Templomunk felújítására fogadunk adományokat a templomban elhelyezett állóperselybe, vagy befizethető a templomban található sárga csekken.

Liturgikus naptár:

Augusztus 15. szombat: Szűz Mária Mennybevétele (Nagyboldogasszony)

Augusztus 20. csütörtök: Szent István király, Magyarország fővédőszentje 10,30 óra ünnepi szentmise

Augusztus 30. vasárnap: Tanévnyitó Veni Sancte szentmise 10,30 óra

Szeptember 6. vasárnap: Templombúcsú 10,30 óra ünnepi szentmise

Szeptember 8. kedd: Szűz Mária születése Kisboldogasszony 19,00 óra ünnepi szentmise

Szeptember 20. vasárnap: Bérnálás, templombelső megáldása 15,00 óra püspöki szentmise

Szeptember 27. vasárnap: Elsőáldozás 10,30 óra

Ide is eredményesen zajlott a sopronkövesdi napközis citerás tábor

Június 29. és július 3. között **Sopronkövesden** tölthettek egy hetet a citerások. A helyi táborban olyan alsós citerások vehettek részt, akik még nem próbálták ki a hangszert, vagy egy-két éve citeráznak és még egy hétre nem szeretnék elválni a szüleiktől. Ide minden reggel külön busszal is érkeztek a kövesdi gyerekek közé Nagycenkről, Fertőszentmiklósról, Fertődről, Csapodról, Sopronból a gyerekek. 34 alsós kisdíák táborozott egy hétig együtt. 5 csoportban külön csoportvezetőkkel tanultak a táborozók, közülük többen szeptember óta a kezdő citerás csapatot erősítik. A csoportvezetők között sok fiatal tanítványom is volt (Kovács Liliána, Orbán Kata, Varga Luca), ami külön büszkeséggel tölt el. Két vendégtanár Dudás Klára és Hauser Veronika is elfogadta felkérésemet egy-egy csoport vezetésére.

A szülőknél több mint egy órás táborzáró koncertet adtak pénteken a fiatalok a piactéri sátorban. Ez az idei már az nyolcadik napközis tábor volt, amiből hatodikat tartottuk a falunkban.

A táborok alapvető célja természetesen a szakmai fejlődés, de emellett egy életre szóló élmény a gyerekeknek. A kollégák mindent megtettek, hogy ez így legyen. A citera, ének mellett kézműveskedtek, játszottak, strandoltak, fagyiztak, stb. Mindkét táborban kiváló szakemberek, képzett népzeneészek segítettek a munkámat. Itt is köszönöm a munkájukat és persze számítok rájuk jövőre is. A felsősökkel augusztus elején ismét Káptalanfüreden töltünk egy hetet az „ottalvós” táborban, ahol színes programok mellett természetesen főszerep a citeraé, új csokrok, énekes számok megtanulása a cél, amit a következő tanévben sok gyakorlással igyekszünk tökéletesíteni.

Készülök rá, hogy későbbiekben is hasonló keretek között megszervezem a táborokat, ehhez nagy erőt ad, a szülők gyerekek pozitív visszajelzése.

Horváth Krisztina, citeraoktató

Közel 600 „húsevő” növényfajt ismerünk, melyek többnyire kétszikűek, de az egyszikűek között is előfordul ez a tulajdonság. Az evolúció során feltehetően többször, egymástól függetlenül alakult ki a „ragadozás” képessége olyan növényekben, melyek tápanyaghiányos helyeken pl. lápokban élnek.

Ez a tápanyaghiány, elsősorban a nitrogén, a kálium és a foszfor hiánya az evolúciós hajtóerő a „húsevés” mögött. Mivel a növények nem tudják a gyökérzetükkel felvenni a szükséges tápanyagokat, ezért ez az alternatív tápanyagforrás jelenti a túlélést, mely során a növény a csapdába esett állatot lassan megemészti, majd a lebomló szerves anyagokból felveszi a számára hasznosíthatókat.

A legismertebb a rovarok fogyasztása -ezeket rovarfogó (carnivora) növényeknek nevezzük-, de leirtak már kétlétűt, hullóket és kisebb emlősöket emésztő kancsókat is.

Több típusú „ragadozó” mechanizmusról beszélhetünk, a legismertebb a Vénusz-légycsapójának (*Dionaea muscipula*) csapdázó levele. A csapda nektárt termel, amivel magához vonzza a rovarokat. A levélszélén úgynevezett trichómák (szőrök) láthatóak, melyek gátolják a megfelelő méretű zsákmány elszökését. A csapda belsején érzékelő szőrök találhatóak, melyek érintés estén akciós potenciált váltanak ki (ez egyfajta elektromos inger). Legalább 2 inger kell a levél összezáródásához. A záródás után a rovar további vergődése közel 60 akciós potenciált generál az első egy órában, de már a 3. jelzés után elindul az emésztőenzimek előállításának és kiválasztásának folyamata. A további ingerek a csapda zárva tartásához szükségesek, ezek hiányában a csapda ismét kinyílik. Az emésztés és a tápanyagfelvétel hasonló az állati gyomorban zajló emésztéshez, ezért ezt a stádiumot „zöld gyomornak” is nevezik. Minél pirosabb a csapda belseje, annál „éhesebb” a növényünk.

A veremcsapdák más stratégia szerint működnek, itt a növény nem mozog, csupán illatával, kinézetével esetleg nektárjával magához csalogatja a zsákmányát, ami beleesik a verembe, ahol a növény emésztőenzimeit és az ott található mikrobák a növény számára felvehető anyagokká bontják azt. A veremben néha toxikus anyagok segítik a préda elkábítását és megőlését, de jellemző a viaszos levélfelület is, ami könnyíti a verembe zuhanást és nehezíti az esetleges kimászást.

A hazánkban is megtalálható harmatfű fajok (*Drosera*) jellegzetessége a leveleiken található mirigyszőrök, melyek ragacsos cseppeket választanak ki. Ezek a növények szintén nektárral csalogatják magukhoz a rovarokat, amik beleragadnak a hosszú mirigyszőrökbe. Ekkor a növény meggömbösi a levelét és a mirigyszőröket is, szinte teljesen beborítva a zsákmányt, ami így megfullad. Ez után az emésztőmirigyek elkezdnek működni, és megindul a tápanyagfelvétel.

Kevésbé ismert, de világszerte elterjedt az *Utricularia* nemzetség, melybe többnyire vízi, vízparti növények tartoznak. Ezek a növények kicsi hólyagszerű csapdákat képeznek, melybe vákuum segítségével szippantják be az áldozatokat.

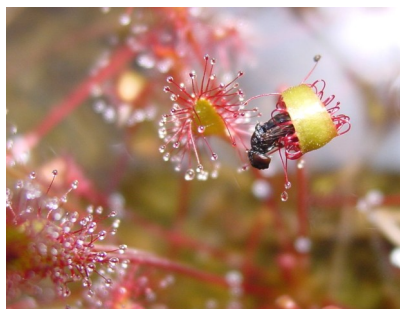
Léteznek továbbá a *Genlisea* fajok, melyek módosult leve varsához hasonlóan egy irányba tereli a belekerülő mikrobákat. A hosszú csőszerűen módosult levél belső felületén kis levélszőrök helyezkednek el, melyek befelé engedik a haladást, de kifelé nem, így csapdázódik a zsákmány.

A fenti klasszikus „ragadozó” növények mellett létezik egy vitatott csoport a „proto-húsevő” növények, melyek képesek csapdázni és megölni az élőlényt, de nem képesek direkt módon megemészteni és felszívni a tápanyagokat. Ilyenek pl. a *Roridula* fajok, melyek a harmatfűhöz hasonló ragacsos levelekkel rendelkeznek, de nem képesek megemészteni az elfogott rovarokat, ehelyett mutualista kapcsolatban állnak egy másik rovarral a *Pameridea roridulae*-vel, ami megemészti a növény által elfogott rovarokat és az ürülékével táplálja a növényt.

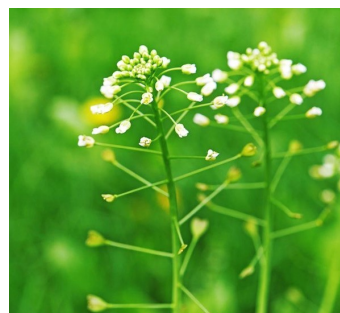
A kancsókat közé tartozik a *Nepenthes rajah*, mely egy nagyméretű nektárt termelő kancsóka, ami rágcsálókat vonz magához, akiknek az ürülékét használja fel. Szintén kancsóka *Nepenthes hemsleyana*, aminek kancsója úgy módosult, hogy egy kisméretű denevér, a *Kerivoula hardwickii* belemászva átaludhassa a nappalt. A növény nyeresége ez esetben a guanó, ami magas nitrogén és foszfor tartalmú.

Húsevő növények otthon is tarthatunk. A táptalaj tőzegmoha és mosott folyami homok azonos arányú keveréke legyen. Növényeink nagyobb üveggömbben vagy terráriumban érzik jól magukat, ahol a levegő folyamatosan párás. Világos, napos helyet választól őszi 20-22, télen 3-10 fokos hőmérsékletet igényelnek. Tápoldatozni ezeket a fajokot TILOS, az pusztulásukat okozza.

Igazi furcsaság a pásztortáska (*Capsella bursa-pastoris*), mely hazánkban is gyakori, nem ragadozó növény, de magjai nedvesség hatására egy ragacsos réteget alakítanak ki, mely magához vonzza, megöli és megemészti a rovarokat, mikrobákat és a fonalférgeket. Az így szerzett többlet tápanyag felgyorsítja a csírázást, ami előnyös a többi növényvel folytatott versenyzésben a fényért és a tápanyagokért.

Harmatfű fajok (*Drosera*)

Pásztortáska

Kazinczy Péter

Zarándoklat Felvidékre, Sopronkövesd és környékéről

A járványveszély csökkenésével most vált lehetővé, hogy a testvérközségünkbe Alsóbodokon létrehozott Eszterházy János Zarándok Emlékparkba elzarándokoljunk. Július 11-én szombat reggel indult a Mikó Robi járat teljes kihasználtsággal. Első úti célunk az ismert csallóközi zarándokhely Bacsfa volt. Előtte rövid időre megálltunk Bősön (Gabcsiková), ahol a szlovákok felépítették a „C variánsnak” nevezett vízierőművet, a Duna önkényes elterelésével. Bacsfán a barokk templomban van az a kegykép, amit a doborgazi Liskay Márton ajándékozott a csodás gyógyulásáért. A Máriát a karon ülő kis Jézussal ábrázoló kép 1715-ben véres könnyeket hullajtott, ami később többször is megismétlődött. Azóta lett Bacsfa-Szent Antal ismert zarándokhely, a templom védőszentje Páduai Szent Antal. Zarándok ismerősök által Dumovits István horvátzsidányi plébános úr is velünk tartott, akinek jelenléte mind az imádságok, mind a templomkeri keresztútjárásnál érezhetően lelki többletet jelentett. Miután elkészült a csoportkép a székelykapunál, továbbindultunk a fő úti célunk Alsóbodok felé, ahol időben megérkezve finom ebéd várt bennünket a helyiek jóvoltából. Ebéd után először a múzeumban ismerkedhettünk gróf Eszterházy János életével, amit a zarándokhely vezetőjének Csámpai Ottónak a tájékoztatója is tovább gazdagított. Az aszfaltcsík szélén a fából készült keresztút mellett, a dombtetőn magasodó új kápolnához vezetett bennünket, ahol az alsó szinten koszorúval és égő mécsesekkel róttuk le tiszteletünket gróf Eszterházy János síremléke előtt. A kápolna felső szintjén hálaadó szentmisére került sor, ahol István atya aranymisés áldásában is részesülhettünk. Esőre hajló viharos szél érkezett a Grubits Jancsi által készített Trianoni emlékoszlop felállítására. Paulisz Marián és Fülöp Zoltán polgármesterek helyezték el az emlékkoszorút, és osztották meg gondolataikat a trianoni emlékévkapcsán. Miután István atya végzett a felszenteléssel, Völgyi József saját versét olvasta fel, majd következtek a hozzászólók: Bakó Gyuri a felvidékiek részéről Emil „a székely” és Grubits Jancsi a rá jellemző meghatódottsággal szóltak a Trianon 100. évfordulójáról. A mindig segítőkész Kamilla, két aranyos leánykával ének-műsorral színesítették az avatási ünnepélyt. Mivel még maradt egy kis időnk, a búcsúzkodás után hazaindulva megálltunk Kislapáson. Gyalog mentünk fel a szőlőhegyre, és egy fiatal helybeli fafaragó alkotásaiban gyönyörködhettünk, mint pl. az Utolsó Vacsora. A visszaút a buszhoz lefelé már könnyebb volt. Szerencsére az eső beszállás után érkezett csak meg, mi pedig a tervezett időben 21 órára értünk haza. Zarándok utunk hozzájárult gróf Eszterházy János életének a szélesebb körű megismertetéséhez, és segíti a boldoggá avatását is. Trianon 100 éves megemlékezésen vettünk részt egy elcsatolt területen, és a testvérközségi kapcsolat is gazdagodott. Köszönet ezért a sopronkövesdieken kívül a nagylózsiaiknak, a soproniaknak, a hidegségieknek, a fertőszentmiklósiaknak, a pinnyeieknek, a répcévisieknek, és nem utolsó sorban Dumovits István horvátzsidányi tisztelendő úrnak,

akiről a zarándoktársak mindegyike áradozva tett említést! Köszönet Csámpai Ottónak, hogy zarándokutunk megvalósulását egyengette, Grubits Jancsinak az újabb emlékoszlopért, Bakó Gyurinak a „navigálásért” és a finom mézborért, a két polgármesternek a szolidaritásért, és minden résztvevőnek Robi főpilótánkkal együtt, akik a zarándokút sikeréhez hozzájárultak.

Ui: ami Alsóbodokon elmaradt: a zarándoktársak nevében is ezúton gratulálok Paulisz Marián polgármester úrnak a július 18-án sorra kerülő esküvőjéhez !

Mihócza László

Találkozás az egykori sopronkövesdi tanító nénivel!

Sopronban, a Vitnyédi utcában, a barkács- és faárubolt feletti lakásban él Madarász Gézané, aki az alsó osztályunknak négy éven át a tanító nénije volt. A Komárom-Esztergom megyei sváb faluban Süttőn született 1936-ban, Kozár Magdolna néven. Édesapja gépész volt, amolyan ezermester, aki nyáron cséplőgéppel dolgozott. Majd Dorogra költöztek, ott járta ki a 8 elemet. Magyartanára javaslatára az Esztergomi Állami Tanítóképző Intézetbe iratkozott be, négy év tanulás után egy évig mint gyakornok tanított a Nógrád Megyei Nagybátonyban. 1956-ban férjhez ment tantestületi kollégájának a fiához, Madarász Gézához, majd 1963-ban leköltöztek Sopronkövesdre, mivel férjét az itteni OVIT Állomás vezetőjévé nevezték ki. Még abban az évben lett a mi induló első osztályunknak a tanítónője, a négy év alatt írni, olvasni tanított bennünket és a továbbtanuláshoz szükséges tudásalapot is neki köszönhetjük. Az első osztályban így kezdtünk, lányok: Andreszka Anna, Bíró Ildikó, Csigó Zsuzsanna, Horváth Katalin, Koppány Erzsébet, Matlár Eleonóra, Mentés Piroska, Radics Marianna, Sinkó Zsuzsanna, Teket Magdolna, Udvardi Irén, Újvári Veronika, a fiúk: András Zoltán, Csigó Ernő, Füzi György, Gógös József Csaba, Horváth Pál Ferenc, Iváncsics László, Konkoly Ottó, Mihócza László, Radics Ferenc, Pete Gyula, Takács Frigyes, Tóth Dénes, Tóth Péter, Wehmann János. Az iskolaigazgató Rupf László volt. A tanító néninkről emlékeimben a szép sötét hajkoronája maradt meg, a többi emlék sajnos idővel elhalványult. Még két évig tanított Kövesden, amikor a férjét a magas beosztása a soproni Vasöntődébe szólította, Magdi néni pedig a Halász utcai Petőfi Sándor Általános Iskolába folytatta a tanítást, ahol 16 évig volt igazgatóhelyettes, az utolsó két évben pedig megbízott igazgatóként fejezte be a tanítást. Nyugdíjazása után - felkérésre - még kétszer egy évet kisegítőként is tanított. Lánya Zsuzsa 1960-ban született, akinek Dóra leánya angolt tanított Kövesden (Nováki Dóra). Gábor fia 1967-ben született, Bécsben zenét tanult, jelenleg az ismert zeneszerző és énekes Ákos zenekarában gitáros (Madarász Gábor). Dóra unokája révén már egy fiú és egy leány dédunokával is büszkélkedhet. Ők Budapesten élnek, és nagy örömmel jönnek a dédihez, ahol a kertben vidáman folyhat a játék. Gábor fia révén további két unokát is tudhat magának. Madarászné Magdi néni most 84 éves, férjét már korábban elvesztette, bár betegség őt is érte, de az egészségére nem panaszkodhat, igazán derűs, fiatalos megjelenése van. Mint mondja, elégedett az életével, úgy érzi a sors kegyes volt hozzá és amit többször is szóba hozott, hogy Kövesden nagyon szép évei voltak, a falusi életmód sem volt tőle idegen. Az osztálytársak nevében is kívánok neki egészségben teljes további szép éveket.

Miután az 5. (felső) osztályba léptünk, Török Istvánné lett az osztályfőnökünk, akivel a 8. osztályig meneteltünk, Gabi néni megérdemelten a falu díszpolgára lett, férje Török István volt az igazgatónk. A végzős osztálynévsor fiúknál: András Zoli, Csigó Ernő, Füzi Gyuri, Gógös Csabi, Horváth (Pál) Feri, Horváth (Baboti) Imre, Konkoly Ottó, jómagam Mihócza László, Radics Feri, Pete Gyuszi, Takács Frigyes, Tóth Dini, Tóth Péter és Tóth Imre. Sajnos többen elmentek már, elsőként a névsorban utolsó Tóth Imre a súlyemelő, majd őt követte a névsorelső András Zoli, aki fatális traktorbalesetben hunyt el. Előttem a névsorban négy - Gógös Csabi, Horváth (Pál) Feri, Baboti Imre, Konkoly Ottó - majd utánam a következő kettő - Radics Feri, Pete Gyuszi - pár éven belül elmentek, ráadásul közülük négyen a környékünkről. Különleges kegynek tekinthetem, hogy bár jól bekerített a Kaszás, eddig még nem kopogott be hozzám. Csakúgy, mint a leány osztálytársakhoz sem, úgy tudom mind életben van, név szerint: Andreszka (Szűcs) Anikó, Bíró Ildi, Bogdán Ili, Csigó Zsuzsi, Horváth Kati, Koppány Erzsébet, Matlár Nóra, Mentés Piri, Mikó Zsuzsi, Radics Marianna, Sinkó Zsuzsi, Teket Magdi, Újvári Vera, Vinkovits Mari. Tanítottak bennünket még: Horváth Emil igazgató, Szigetvári Sándor igazgatóhelyettes, Bóbis Tibor, Tiszai Erzsébet, Oláh Éva, Török Ildikó, Vidits Károlyné, Szlankó Ferencné, Gritsné Ley Erzsébet és Manninger Edit. Bóbis Tibor tanár úr nemrég hunyt el, Nyíregyházán temették el. Sokak kedvelt tanára volt. Történelemből Ő készített fel engem a járási versenyre, a II. helyezésemért neki köszönhetem. Isten nyugosztalja! Közismert mondás a pedagógusokról, hogy a „nemzet napszamosai”, hiszen ők gondoskodnak a Széchenyi István által óhajtott „kiművelt emberfők sokaságáról”. Egy ilyen „napszamos” volt Madarász Gézané Magdi néni is, akivel a több mint fél évszázad utáni találkozás kivételes élményt jelentett.

Mihócza László

Továbbiakban szívesen fogadjuk mások visszaemlékezéseit is! - a főszerk.

Győrből jöttünk

„Ismerd meg szűkebb hazádat” című program-sorozatomból részeként 2018. októberében kimazsoláztam magamnak a Kisalföldből a sopronkövesdi Lombhullató túrát. A Kossuth Rádióban már ismételtelen halottam e szép fekvésű hely nagyszerű közösségi életéről, a Pünkösdirózsa fesztiválról, a környékbeli túrákról, a különféle rendezvényekről. Döntöttem: Ott a helyen a 27-i gyalogláson! Több kedves helybélivel kerültem kapcsolatba. Úgy éreztem, mint ha mindig is ismertük volna egymást. Az sem zavart, hogy esett az eső. Hisz, ha nincs égi áldás, nincs kenyér, hús, zöldség, gabona, stb. Túránk akkor az Agghegyen, a Szent László kápolnában ért véget. Hasonló módon csaptam le a megyei lap ez év június 3-i számában a „Trianon 100” ünnepi megemlékezések közt, a 3 nap alatt 100 km-t lovagoló huszárok agghegyi koszorúzó programjára. Úgy éreztem, ennél szebb helyen nem lehet méltó módon ünnepelnünk, emlékeznünk. Sikerült kedves páromat is elcsábítanom.

A vasútállomástól fölgyalogoltunk a kápolnához. Amikor megjelentek a lovasok a kápolna közelében, nem bírtam ki könnyek, meghatódottság nélkül. Önkéntelenül imára kulcsolódtam a kezem. A gondosan összeállított ünnepi műsor miatt is elismeréssel adózunk! A megemlékezésen fölavatott repedt fatörzs jelképezi szét-szabdalt hazánkat. A belévert öt fém kapocs pedig számomra azt jelentette, hogy együvé tartozunk. Meg azt is, hogy évtizedek óta szabadon jöhetünk- mehetünk Felvidékre, Kárpátaljára, Őrvidékre, Erdélybe, Délvidékre (mint például az önök testvértelepülésére Tóthfaluba, ahol már magam is megfordultam). Kedves baráti körök, civil szervezetek, meghitt együttlétek tarthatják össze a magyarságot! Ezek a kapcsolatok is jelentik a túlélést, s vigaszt a gyalázatos 1920. június 4-i döntés után. Gyönyörködve e szép tájban eszembe jutott a Szökés című film. Főszereplője a Malomsokról származott Michnay Gyula (férjem szülőfalujának Csíkvándnak Malomsok a szomszédja), aki a Recskről való sikeres szökése után ezen a részen jutott át a határon Németkeresztúrra. Majd a Szabad Európa és az Amerika Hangja Rádióhoz eljuttatta 5-600 korábban betanult rabtársa nevét. Sok magyar család ekkor tudta meg, hogy hová hurcolták el elveszítettnek hitt hozzátartozójukat. Sőt a világ is ekkor szerzett tudomást Recskről. Milyen jó, hogy a sopronkövesdi lakosok és mindazok, akik hajdan kiszorultunk a határsávból, ma szabadon közlekedhetünk és itt örülhetünk egymásnak! (No és Miszter Úr- Mihócza László megemlékezés utáni vendéglátásának!) Remélem, hogy augusztus 16-án Gasztro Piknikre ismét jöhetünk!
Köszönet a szép órákért!

Győr, 2020. június 10.

dr. Magassy Dánielné

Alkotóház terem bérlés:

fél napra: 7500 Ft

egy napra: 15000 Ft

Ajánljuk családi rendezvényekre, baráti összejövetelekre

Érdeklődni hétköznap 8-20 óra között:

Ambrus - Rácz Ramónánál

Nem tudja vendégeit hol elszállásolni?

Gondoljon az Alkotóházra!

Érdeklődni hétköznap 8-20 óra között:

Ambrus - Rácz Ramónánál

Telefonszám: 0630/473-8248

Főszerkesztő: Ambrus - Rácz Ramóna, Raffainé Biró Veronika (e-mail: koveshermesz@gmail.com)

Szerkesztők: Csomó Csilla, dr. Magassy Dánielné, Fücsökné Torma Livia, Fülöp Zoltán, Horváth Krisztina, Kazinczy Péter, Menyhárt Ildikó, Mihócza László, Reinhofer Balázs, Schweitzer Kornél, Szarka Gábor, Tóth Zsuzsanna, Virágh Imréné

Fotók: Ettl Zsolt fotója, szerkesztői fotók **Nyomda:** Rábaközi Nyomda

Kiadja és terjeszti: Sopronkövesd Község Önkormányzata, 9483 Sopronkövesd, Kossuth Lajos utca 77.

Tel: 06 99/536-000, Facebook: Sopronkövesd Hivatalos Oldala, e-mail: polgarmester@sopronkovesd.t-online.hu

